

Του **Κώστα Μάρκου**

Το σχόλιο με τίτλο [«ΑΝΤΑΡΣΥΑ και ομοφυλοφιλία»](#), στο Πριν της περασμένης Κυριακής, προκάλεσε αντιδράσεις από όλο το φάσμα της επιδοκίμασίας και της αποδοκίμασίας, που εκφράστηκαν κυρίως στο χώρο του Διαδικτύου. Ορισμένες αντιδράσεις, όμως, έδειξαν εμπάθεια και προκατάληψη επιχειρώντας, ταυτόχρονα, να διαστρεβλώσουν σκόπιμα τις απόψεις του σχολίου και να κολλήσουν «ετικέτες». Αυτές δεν μπορούν να πείσουν τελικά κανέναν καλοπροαίρετο αγωνιστή, όσο «θόρυβο» κι αν προκαλούν.

Η αντιπαράθεση αυτή, πάντως, δίνει την ευκαιρία για μια ανάπτυξη και διευκρίνιση των αναγκαστικά συμπυκνωμένων απόψεων που παρουσιάστηκαν στον περιορισμένο χώρο του προαναφερθέντος σχολίου ελπίζοντας να ξεπεραστεί τουλάχιστον η προκατάληψη, η οποία, όπως είπε ο Μαρξ, είναι χειρότερη από την άγνοια. Οι απόψεις αυτές φυσικά είναι του γράφοντα και δεν ταυτίζονται με αυτές ολόκληρης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Το ζήτημα δεν μπορεί βεβαίως να εξαντληθεί στο παρόν άρθρο. Θα πρέπει, όμως, να θεωρείται αυτονόητο ότι θέση για το ζήτημα μπορεί να πάρει ο καθένας και όχι μόνο όσοι είναι ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι και τρανς αρκεί να στέκεται με σεβασμό στα προβλήματα και στους αγώνες τους. Διαφορετικά, θα έπρεπε να «απαγορεύσουμε» στον Ένγκελς να ασχοληθεί με το γυναικείο ζήτημα και να κηρυχθεί τουλάχιστον ανεπιθύμητο το σπουδαίο έργο του Η καταγωγή της οικογένειας, της ατομικής ιδιοκτησίας και του κράτους, διότι ο ίδιος δεν ήταν... γυναίκα.

Το ενδιαφέρον και η ένταση της αντιπαράθεσης αποτελεί άλλη μια ένδειξη ότι το κίνημα των λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανς (στο εξής ΛΟΑΤ), τα προβλήματα, οι στόχοι, οι συμμαχίες και η προοπτική του, αποτελεί ζήτημα που απασχολεί βαθιά όλη την Αριστερά και ειδικά την αντικαπιταλιστική, επαναστατική και τη νέα κομμουνιστική πτέρυγά της, αλλά και κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο.

Η αιτία του ενδιαφέροντος δεν πρέπει να αναζητηθεί κυρίως στην ψευδή, αντεστραμμένη και γελοιογραφική εικόνα του χαρούμενου και κάτι παραπάνω από ισότιμου γκέι μπόι που παρουσιάζει η τηλεδικτατορία των πολιτιστικών σκουπιδιών. Πρέπει να αναζητηθεί στη νέα, βαθύτερη και πολύμορφη καταπίεση και εκμετάλλευση των ΛΟΑΤ από τον καπιταλισμό, την πατριαρχία και το σεξισμό της εποχής μας. Η καταπίεση αυτή αποκρύπτεται από τα μίντια, πρώτα απ' όλα στη χώρα μας, αλλά και γενικότερα στην καπιταλιστική Δύση στην οποία «ανήκουμε». Και η οποία, μέσω των πρεσβειών και των πολυποίκιλων μηχανισμών της, «διδασκεί» και αξιοποιεί το κίνημα των ΛΟΑΤ για να καλλιεργεί τον πολιτιστικό ρατσιστικό ιμπεριαλισμό υπηρετώντας τη διπλωματική αποστολή τους απέναντι στους εχθρούς της.

Η νέα καταπίεση των ΛΟΑΤ

Όταν στις ΗΠΑ, στη χώρα που γέννησε την ιδεολογική κατασκευή των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» στο όνομα των οποίων εξαπέλυσε κατακτητικούς πολέμους, δολοφονούνται άνθρωποι γιατί είναι ομοφυλόφιλοι, ή όταν στην Ιταλία των μπούνγκα-μπούνγκα πάρτι και των πολυδιαφημισμένων γκέι δημάρχων αυτοκτονούν έφηβοι γιατί δεν αντέχουν την ψυχολογική βία που δέχονται στο σχολείο και την καταπίεση από την οικογένεια και τον κρατικό μηχανισμό, κάτι δεν πάει καλά με τη φιλελεύθερη ρητορεία. Πολύ πιο οξυμένη είναι αυτή η καταπίεση και προκατάληψη στην Ελλάδα. Κορυφή, μόνο, του παγόβουνου είναι οι εγκληματικές, δολοφονικές επιθέσεις της Χρυσής Αυγής σε ομοφυλόφιλους, οι οποίες έχουν υποβαθμιστεί από τον Τύπο και, από όσο γνωρίζουμε, απουσιάζουν από τη δικογραφία που έχει σχηματιστεί εναντίον της φασιστικής οργάνωσης.

Η ενδυνάμωση των ακροδεξιών, εθνικιστικών, ακόμα και νεοφασιστικών δυνάμεων στις πρόσφατες ευρωεκλογές σημαίνει ότι ισχυρά τμήματα του κεφαλαίου μπαίνουν στον πειρασμό για αντικατάσταση της αντιδραστικής νεοφιλελεύθερης ιδιωτικοποίησης των «ανθρώπινων δικαιωμάτων» των ΛΟΑΤ, με το κατοπτρικό και ακόμη περισσότερο αντιδραστικό είδωλό της: τη νεοφασιστική, κρατικιστική κατάργηση αυτών των δικαιωμάτων. (Η Ιστορία σημειώνει εδώ ότι η επίθεση του φασισμού και του ναζισμού εναντίον των εργατών, των κομμουνιστών, των σοσιαλιστών και δημοκρατών και εναντίον των Εβραίων, συνοδεύτηκε με την επίθεση κατά των ομοφυλόφιλων.)

Αυτές οι δυο όψεις της αστικής πολιτικής συνυπάρχουν σήμερα στις ΗΠΑ. Από τη μια οι «πολίτικαλ κορέκτ», «ανεκτικοί» επιχειρηματίες της Apple και της Microsoft, που «υπερασπίζονται» τα ατομικά δικαιώματα και πολιτικά υποστηρίζουν τους Δημοκρατικούς και από την άλλη, πουριτανοί προτεστάντες τραπεζίτες όπως τα αφεντικά της Γκόλντμαν Σακς, που στηρίζουν κρυφά το ακροδεξιό, ρατσιστικό, ομοφοβικό και σεξιστικό Tea Party.

Για την ώρα, την ηγεμονία έχουν οι πρώτοι, αλλά όλα δείχνουν ότι αυτή δεν θα κρατήσει και πολύ.

Η σχέση με την Αριστερά

Η Αριστερά, το εργατικό και κομμουνιστικό κίνημα και ο χώρος των ΛΟΑΤ συνδέονται σε μια αντιφατική και «δύσκολη» σχέση που έχει παρελθόν και μέλλον. Δεν είναι τυχαίο ότι η μεγαλύτερη εργατική επανάσταση που νίκησε, η Οκτωβριανή, με το Σύνταγμα της ΕΣΣΔ, κατοχύρωσε για πρώτη φορά στην ιστορία τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων. Και δεν είναι τυχαίο, ότι η οπισθοδρόμηση και ο εκφυλισμός της ΕΣΣΔ, μαζί με τη σταδιακή επαναφορά των καπιταλιστικών σχέσεων, μαζί με την εξασθένηση των εργατικών δικαιωμάτων και των Σοβιέτ, συνοδεύτηκε με την επάνοδο του συντηρητισμού στο ζήτημα της οικογένειας και με τις διώξεις κατά των ομοφυλόφιλων.

Υπάρχει πράγματι θέμα ομοφοβίας και στην Αριστερά. Σύμφωνα με την παλιά προκατάληψη ενός τμήματός της, «όποιος πουλάει το φύλο του, πουλάει και την τάξη του»(!) Πρόκειται για απαράδεκτη και ανιστόρητη άποψη: Δεν είναι λίγοι οι ομοφυλόφιλοι που άντεξαν τα βασανιστήρια στα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Χίτλερ και δεν πούλησαν την τάξη, το κόμμα, τις ιδέες και τη σεξουαλική τους προτίμηση. Τέτοιοι αγωνιστές θα αναδειχτούν πολλοί περισσότεροι στην εποχή μας. Γιατί σε αυτή την εποχή, τη σημαία της κοινωνικής απελευθέρωσης θα υψώσουν όσοι θα αντιμετωπίσουν από κοινού τη βάρβαρη επιδρομή της αστικής τάξης, που απειλεί ιστορικές κατακτήσεις του ανθρώπινου πολιτισμού.

Ο μαχόμενος μαρξισμός και η αντικαπιταλιστική επαναστατική πολιτική δεν αντιμετωπίζουν τους ΛΟΑΤ δογματικά, ούτε όμως και αταξικά. Οι ΛΟΑΤ, όπως και οι γυναίκες και η νεολαία, δεν αποτελούν μια «κοινωνική τάξη», αλλά έναν «κοινωνικό χώρο» που περιλαμβάνει διαφορετικές τάξεις. Η αντικαπιταλιστική πολιτική υποστηρίζει τα ατομικά δικαιώματα όλων των ΛΟΑΤ, ανεξαρτήτως τάξεων. Αλλά, σε μια ταξική κοινωνία, το ζήτημα της ηγεμονίας σε κάθε συλλογικό κίνημα δεν μπορεί ποτέ να μπει κάτω από το χαλί. Και όταν αυτό γίνεται, στην πράξη σημαίνει ότι η αστική τάξη, ο «αστός ομοφυλόφιλος» (ή ο αποδεκτός από τους αστούς) έχει κατακτήσει την ηγεμονία.

Το Φεστιβάλ Υπερηφάνειας (Pride Parade) ξεκίνησε από ένα κίνημα των «κάτω» που συνδέθηκε πολύμορφα, αλλά όχι χωρίς εντάσεις, με το αντιπολεμικό, αντιρατσιστικό, αριστερό και εργατικό αμερικανικό κίνημα στα τέλη της δεκαετίας του 1960. Το κίνημα αυτό συνέβαλε καθοριστικά στην επιβολή κατακτήσεων. Σταδιακά, όμως, μετά τη νίκη του νεοσυντηρητισμού/νεοφιλελευθερισμού και σε κοινή πορεία με την υποχώρηση του

αριστερού, του κομμουνιστικού και του εργατικού κινήματος, ειδικά μετά τη δεκαετία του 1990, η αστική αντίληψη βαθαίνει την παρέμβαση και ηγεμονία της στο κίνημα των ΛΟΑΤ. Αυτή η παρέμβαση και ηγεμονία αντανakλάται στη μετατροπή του Φεστιβάλ Υπερηφάνειας, σε ορισμένες χώρες και στην Ελλάδα, σε σόου, όπου έχει επιβληθεί σε μεγάλο βαθμό μια χυδαία εμπορευματοποίηση ειδικά του ανδρικού σώματος. Και τα σόου έχουν πάντοτε ανάγκη από επιχειρήσεις-χορηγούς για να καλύψουν τα υψηλά τους μπάτζετ. Η εμπορευματοποίηση του Φεστιβάλ Υπερηφάνειας συκοφαντεί το κίνημα των ΛΟΑΤ στα μάτια των εργαζόμενων και λαϊκών στρωμάτων και ενισχύει τις προϋπάρχουσες προκαταλήψεις.

Από αυτή τη σκοπιά, είναι ή δεν είναι νόμιμο το ερώτημα του διαχωρισμού από αυτές τις αρνητικές πλευρές; Είναι ή δεν είναι νόμιμα τα ερωτήματα της συμμετοχής ή του τρόπου συμμετοχής στο Φεστιβάλ; Γιατί πρέπει να είναι απαγορευμένη η αναζήτηση άλλων μορφών προβολής της αυθεντικής υπερηφάνειας των ΛΟΑΤ η οποία δεν έχει ανάγκη την υποστήριξη του ΚΕΕΛΠΝΟ, χορηγούς και πρεσβείες. Και από πότε η κριτική σε αυτές τις εκφυλιστικές πλευρές του Φεστιβάλ δείχνει ομοφοβία; Δεν υπάρχουν εξάλλου, πολλές ομάδες των ΛΟΑΤ, οι οποίες ασκούν την ίδια κριτική;

Ο σύγχρονος καπιταλισμός, την ίδια στιγμή που αναγεννά και οξύνει την πατριαρχία, το σεξισμό και την καταπίεση των ΛΟΑΤ, ταυτόχρονα αντιμετωπίζει τις ανάγκες που γεννιούνται από αυτή την καταπίεση ως αγορά, δημιουργώντας έναν ιδιαίτερο «κλάδο» εντός της ευρύτερης βιομηχανίας του σεξ και της διασκέδασης με σκοπό το κέρδος και «μπάι δε γουέι», για μια στρεβλή και ανολοκλήρωτη ικανοποίηση αυτών των αναγκών. Χωρίς τη μελέτη, την κατανόηση και την αποκάλυψη αυτής της αστικής «πολιτικής οικονομίας», χωρίς τη μαχόμενη κριτική και απόρριψή της, οι ΛΟΑΤ κινδυνεύουν να υποβιβάζονται διαρκώς σε «καταναλωτές», σε εμπορεύματα, ειδικά τηλεοπτικά -ας θυμηθούμε και τον πρόσφατο διαγωνισμό τραγουδιού της Γιουροβίζιον - και το κίνημά τους σε ένα επιχειρηματικό «τάργκετ γκρουπ» των πολυεθνικών. Ενώ η πολιτική τους στάση θα υποβιβάζεται σε εκλογική πελατεία των homo-lobby των αστικών κομμάτων.

Ποια θεωρία, ποια προοπτική;

Οι μεταμοντέρνες θεωρίες των αριστερών εκπροσώπων του στρουκτουραλισμού και μετα-στρουκτουραλισμού, παρά ορισμένες σοβαρές συνεισφορές, συμβάλλουν αντικειμενικά και ανεξάρτητα από τη θέλησή τους στην ηγεμονία της αστικής πολιτικής, γιατί αντιμετωπίζουν το κίνημα των ΛΟΑΤ ως αταξικό πεδίο συνένωσης κάποιων αφηρημένων ατομικών ή έστω συλλογικών ανθρώπινων δικαιωμάτων. Με την αντιδιαλεκτική διάσπαση της σφαίρας της οικονομίας από τη σφαίρα του πολιτισμού, συμβάλλουν στην υποταγή του

κινήματος στην αγορά και στις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, συμβάλλουν στην απομόνωση του κινήματος των ΛΟΑΤ από τους κοινωνικούς συμμάχους του. Αυτές οι θεωρίες είναι αρκετά ισχυρές στους χώρους της διαχειριστικής Αριστεράς, αλλά επηρεάζουν και τμήματα της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Οι θεωρίες αυτές είναι το ίδιο «παλιές» και, από άλλη σκοπιά, εξίσου δογματικές με αυτές του «δογματικού μαρξισμού».

Πολλοί αναγνώστες του προηγούμενου άρθρου απόρησαν ή απέρριψαν τη σχέση του κινήματος των ΛΟΑΤ ειδικά με το γυναικείο κίνημα. Δεν έχουν δίκιο.

Καταρχήν, η πλευρά των κοινωνικών συμμαχιών κάθε μαζικού κινήματος των καταπιεσμένων είναι μόνιμα αναγκαία και ζωτική για την επίτευξη των άμεσων και μακροπρόθεσμων σκοπών του. Από εκεί και πέρα, το αυτοτελές και ανεξάρτητο κίνημα των ΛΟΑΤ έχει σαν πρώτο άμεσο δυναμικό σύμμαχό του ένα νέο κίνημα της γυναικείας απελευθέρωσης. Και ευρύτερα, το κίνημα της νεολαίας και το εργατικό κίνημα.

Η κοινωνική συμμαχία ΛΟΑΤ και γυναικών έχει σαν βάση της το γεγονός ότι η σεξουαλική και γενικότερα, η κοινωνική καταπίεση λόγω φύλου ή και σεξουαλικού προσανατολισμού σχετίζεται με την πατριαρχία – ανδροκρατία. Αυτό είναι το βασικό κοινό πρόβλημά τους. Γυναίκες και ΛΟΑΤ έχουν κοινό συμφέρον από το ξεπέρασμα, τον ξεριζωμό της πατριαρχίας.

Όμως, η πατριαρχία – ανδροκρατία είναι σύστημα, δεν είναι απλώς μια ιδεολογία. Ο φαλλοκρατισμός και ο σεξισμός είναι μορφές της ιδεολογίας αυτού του συστήματος. Και η πατριαρχία δεν καταργείται «από μέσα», με μεταρρυθμίσεις. Δεν καταργείται όταν μεμονωμένες γυναίκες και ΛΟΑΤ άτομα κάνουν τη δική τους «πυρηνική» οικογένεια ή όταν κατακτούν ηγετικές θέσεις κοινωνικού κύρους στο σύστημα αυτό. (Αυτή η θέση δεν αίρει το δίκαιο του αιτήματος για νομική αναγνώριση και κατοχύρωση της συμβίωσης των ομοφυλόφυλων.) Η πατριαρχία – ανδροκρατία ξεριζώνεται με επαναστατικό μετασχηματισμό των σχέσεων παραγωγής και του κοινωνικού πολιτισμού.

Η ρίζα της πατριαρχίας – ανδροκρατίας, όμως, βρίσκεται στην οικογένεια των εκμεταλλευτικών κοινωνικών συστημάτων. Δεν είναι τυχαίο, ότι ακόμη και οι εκπρόσωποι των διαφόρων θεωριών περί αυτονομίας των κινήματων, όπως η αριστερή ριζοσπάστρια Τζούντιθ Μπάτλερ, αναγκάζονται να ασχοληθούν θεωρητικά με το ζήτημα της οικογένειας για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα του ΛΟΑΤ κινήματος.

Η οικογένεια ήταν πάντα απαραίτητη για την «παραγωγή» του ανθρώπινου είδους μέσω της σεξουαλικής ένωσης των δυο φύλων (όπως έγραψε ο Μαρξ στη Γερμανική Ιδεολογία) και

ταυτόχρονα οικονομικό κύτταρο της παραγωγής αγαθών και προϊόντων. Στην πρωτόγονη αταξική κοινωνία, όμως, δεν υπήρχε πατριαρχία και καταπίεση της γυναίκας. Αυτή, όπως έγραψε ο Ένγκελς στην «Καταγωγή», εμφανίστηκε με την ανάδυση της ατομικής ιδιοκτησίας, των τάξεων και του κράτους, προσδίδοντας στον κοινωνικό καταμερισμό των δύο φύλων εκμεταλλευτικά χαρακτηριστικά. Η γυναίκα κλείστηκε στο νοικοκυριό και υποβιβάστηκε σε μηχανή παραγωγής των απογόνων και κληρονόμων της ιδιοκτησίας του άνδρα-πατριάρχη. Από τότε, οι αντιθέσεις στις σεξουαλικές και γενικότερα, στις κοινωνικές σχέσεις των δύο φύλων και των ομοφυλόφυλων μετατρέπονται σε ανταγωνιστικές.

Η οικογένεια, η πατριαρχία, η καταπίεση της γυναίκας και των ομοφυλόφιλων εμφανίζονται με ειδική μορφή στην κεφαλαιοκρατική κοινωνία. Εμφανίζονται με την ανάδυση της καπιταλιστικής ατομικής ιδιοκτησίας, της αστικής και εργατικής τάξης, του αστικού κράτους. Ωστόσο, στον καπιταλισμό της εποχής μας, η εκρηκτική διάσταση που παίρνει το πρόβλημα της επιβίωσης φθείρει τον οικονομικό ρόλο της οικογένειας. Μαζί με την τάση για γενικευμένη εμπορευματοποίηση και βιομηχανοποίηση των λειτουργιών του νοικοκυριού, σε συνδυασμό με την τάση για υπέρβαση της διάκρισης ανάμεσα στη χειρωνακτική και διανοητική εργασία, οδηγούν σε κρίση την αστική οικογένεια και ανεβάζουν ποιοτικά τη θέση και το ρόλο της γυναίκας στην παραγωγή, υπονομεύοντας σταθερά την ατομική ιδιοκτησία και την πατριαρχία.

Η απελευθέρωση της γυναίκας και του παιδιού από την αστική οικογένεια της ανδρικής κυριαρχίας, δεν ελευθερώνει μόνο τη γυναίκα, αφήνει χώρο σε κάθε επιθυμία και σε κάθε επιλογή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Το γυναικείο κίνημα και το κίνημα των ΛΟΑΤ κατέρριψαν εν μέρει τα νομικά εμπόδια της ανισότητας και της πατριαρχίας. Αλλά, για να καταργηθούν πλήρως οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της ανισότητας και για να εγκαθιδρυθούν νέες, απαιτείται η διαρκής κοινωνική επανάσταση και η κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας και των τάξεων.

Η πρώτη, η αντικαπιταλιστική «πράξη» αυτής της διαρκούς επανάστασης, με την κατάκτηση της εξουσίας εργατικής ηγεμονίας, τη συντριβή του αστικού κράτους και την κρατικοποίηση των βασικών μέσων παραγωγής, δεν αρκεί για την υπέρβαση της οικογένειας ως οικονομικής μονάδας και της πατριαρχίας ως μορφής εμφάνισής της. Αυτές οι σχέσεις είναι βαθύτερες ιστορικά και κοινωνικά από τον καπιταλισμό. Απαιτείται, όχι μόνο η κατάργηση των τάξεων σε μια ολοκληρωμένη «εργατική δημοκρατία», αλλά η υπέρβαση κάθε μορφής κράτους και κοινωνικού καταμερισμού με την πλήρη κοινωνικοποίηση όλων των μέσων παραγωγής. Απαιτείται η επαναστατική μετάβαση στην παγκόσμια κοινωνία των

ελεύθερα συνεταιριζόμενων παραγωγών, στην αταξική και ακρατική κομμουνιστική κοινωνία. Απαιτείται η κομμουνιστική απελευθέρωση από κάθε εκμετάλλευση και καταπίεση.

Το σήμερα από τη σκοπιά του αύριο

Θα ήταν ανόητο να επιδιώξει κανείς να «ανακαλύψει» τις συγκεκριμένες μορφές κοινωνικοποίησης της οικογένειας και της «παραγωγής» του ανθρώπινου είδους στη μελλοντική κομμουνιστική απελευθερωμένη κοινωνία. Το σίγουρο είναι ότι εκεί, τόσο τα καθήκοντα του νοικοκυριού, όσο και η «παραγωγή» του είδους θα πάψουν να είναι «ιδιωτική υπόθεση». Θα πάψουν να είναι και «κρατική υπόθεση». Θα είναι υπόθεση όλης της κοινωνίας.

Η κομμουνιστική κοινωνία θα καταργήσει τον απάνθρωπο κοινωνικό καταμερισμό εργασίας γενικά και τον καταπιεστικό καταμερισμό εργασίας μεταξύ των δύο φύλων ειδικά, καταργώντας και τον κοινωνικά έμφυλο ρόλο. Έτσι, θα απελευθερώσει τον άνθρωπο γενικά και, ειδικά, το φύλο από κάθε οικονομικό, κοινωνικό, κρατικό και ιδεολογικό καταναγκασμό. Πάνω απ' όλα, όμως, θα καταργήσει τον πανάρχαιο και καταραμένο ανταγωνισμό, που σκλαβώνει τον έρωτα και τη σεξουαλικότητα. Έτσι, θα απελευθερώσει πραγματικά τον έρωτα και τις σεξουαλικές σχέσεις σε όλο το εύρος τους.

Σε αυτή την κοινωνία, οι ανταγωνιστικές σχέσεις και οι εντάσεις με επίκεντρο το φύλο θα μετασχηματιστούν σε μη ανταγωνιστικές σχέσεις, σε σχέσεις αρμονικής συνεργασίας για πρώτη φορά μετά από 20.000 χρόνια σκληρού ανταγωνισμού στις εκμεταλλευτικές κοινωνίες. Η κοινωνία αυτή θα κινείται με βάση τις πολιτιστικές μη ανταγωνιστικές αντιθέσεις. Με κοινό σκοπό τη γενική μείωση του εργάσιμου χρόνου, τη μετατροπή του ελεύθερου χρόνου σε μέτρο του κοινωνικού πλούτου και την εκτίναξη των παραγωγικών δυνάμεων, μέσα από τις νέες κομμουνιστικές παραγωγικές σχέσεις και τον κοινωνικό σχεδιασμό των αναγκών, της παραγωγής, της αναπαραγωγής και της διανομής.

Υποκείμενα και φορείς αυτής της ιστορικής προοπτικής είναι ταυτόχρονα ο χώρος και τα κινήματα των ΛΟΑΤ, της γυναίκας, της νεολαίας και της εργατικής τάξης, με τη δημοκρατική ηγεμονία μιας εργατικής επαναστατικής αντίληψης.

Σήμερα, η μαχητική συνάντηση μέσα από την αυτοτέλεια, αυτών των κοινωνικών χώρων μπορεί να αποσπάσει σημαντικές κατακτήσεις και να δώσει ώθηση σε ένα συνολικό πολιτικό και κοινωνικό μέτωπο χειραφέτησης το οποίο θα δοκιμαστεί στην άμεση πολιτική υπόθεση της ανατροπής της νέας επιδρομής του κεφαλαίου, των κυβερνήσεων, της ΕΕ και του ΔΝΤ. Το ίδιο το εργατικό κίνημα θα ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό αν συνδεθεί με τις διεκδικήσεις

και την προοπτική μιας τέτοιας βαθύτερης πολιτισμικής στροφής.

Μια μαρξιστική επαναθεμελίωση της μαρξικής θεωρίας και ένα απελευθερωτικό πρόγραμμα πάλης για το ζήτημα της οικογένειας, της γυναίκας και του σχετικά νέου ζητήματος των ΛΟΑΤ αποτελεί συλλογικό έργο, στο οποίο την τελευταία λέξη θα γράψουν τα ίδια τα μαζικά κινήματα που έχουν ανάγκη από αυτήν. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, οι ομάδες της, με όλες τις αδυναμίες και τα λάθη στα οποία ασκήσαμε συντροφική κριτική, μαζί με τις ανατρεπτικές και αντικαπιταλιστικές τάσεις των κινήματων και της Αριστεράς, έχουν ήδη ασχοληθεί με το θέμα και έχουν τη δική τους συνεισφορά. Ωστόσο, χρειάζεται να τη βαθύνουν. Κανένας, όμως, δεν δικαιούται να βλέπει το ζήτημα ιδιοκτησιακά.

Σε αυτή την προσπάθεια θα πρέπει να συμβάλει και το ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, το οποίο επιχειρεί να υπερβεί ποιοτικά τη δική του υστέρηση στο μέγα αυτό θέμα.

[ΠΡΙΝ](#)